

100 ASKELTA
SUOMEN
TULEVAISUUTEEN

Suomi
Finland
100

Suomen askeleet

-kansalaiskeskustelun kooste

SEINÄJOKI 24.4.2017

100 ASKELTA SUOMEN TULEVAISUUTEEN

Kansalaiskeskustelujen sarja *Suomen askeleet* järjestettiin vuonna 2017 Suomen itsenäisyyden juhluvuoden kunniaksi. Keskusteluja pidettiin eri puolilla Suomea ja ulkosuomalaisen parissa.

Yli 30 tilaisuudessa pohdittiin, mitä Suomessa seuraavan sadan vuoden aikana tapahtuu, miten tavoitellaan hyvää elämää ja kuinka toimitaan yhdessä tulevien sukupolvien hyväksi. Keskusteluja koordinoi Kansanvalistusseura (KVS), ja niiden toteuttamiseen osallistui kansalaisjärjestöjä ja kansalaisopistoja lähes kaikista maakunnista sekä ulkomailta.

Uutta keskustelukulttuuria luomassa

Suomen askeleet -keskusteluissa etsittiin kansalaisvoimin ratkaisuja kysymyksiin, joiden edessä asiantuntijat ja viranomaisetkin ovat usein ymmällään. Vastauksiksi osallistujat muotoilivat arvomuutoksiin ja käytännön tekoihin perustuvia hyvän elämän avaimia.

Tapahtumissa harjoitettiin yhdenvertaista, avointa keskustelukulttuuria. Näin avattiin ovia tulevaan. Keskusteluissa liennytettiin yhteiskunnallisia jännitteitä. Niissä otettiin askeleita kohti maailmaa, jossa toisistaan poikkeavien näkemysten kuuleminen ja kansalaisten yhteistyö ovat mahdollisia.

Tilaisuuksissa käytettiin yhdenvertaiseen ideointiin ja vaikuttamiseen tähtäävää *World Cafe* -menetelmää.

Tapahtuman aluksi osallistujat johdateltiin teemaan asiantuntijoiden puheenvuoroilla. Pienryhmissä fasilitaattori eli jututtaja tuki keskustelun sujuvuutta ja sitä, että ryhmässä kaikki saivat ajatuksensa kuuluviin. Lopuksi ryhmien ideat kerättiin talteen, ja niiden suosio mitattiin äänestämällä. Paikalliset äänet laskettiin yhteen ja suosituimpia ja käytännöllisimpiä valittiin verkkoon kaikkien halukkaiden äänestettäväksi.

Tätä keskustelun tiivistelmää lukiessasi voit miettiä, mitkä ovat sinun keinosi tarttua asioihin ja miten käytät hyvän elämän avaimia omassa arjessasi. Sekä, kuinka toimit yhdessä toisten kanssa paikallisesti ja globaalisti rakentavasti?

Seinäjoen askeleet

Seinäjoki on nopeasti kasvava Etelä-Pohjanmaan maakuntakeskus, jossa on noin 62 000 asukasta. Huhtikuussa Seinäjoella keskusteltiin kaupungin ja koko Suomen tulevaisuudesta 25 hengen voimin. Tilaisuuden emännöi Seinäjoen kansalaisopisto. Keskustelun aluksi nähtiin tietokirjailija, tutkimusprofessori emerita **Marjatta Bardyn** sekä kestävän kehityksen ja koulutuksen asiantuntija **Erkka Lainisen** alustusvideot tulevaisuuden suurista yhteiskunnallisista kysymyksistä.

Seinäjoen alueen vahvuuksista alusti Seinäjoen yhden suurimman työllistäjän Atria Oy:n toimitusjohtaja **Juha Gröhn**. Tilaisuuden koordinoi kansalaisopiston rehtori **Maija-Liisa Gröhn**.

Keskustelun ensimmäinen kysymys oli: ”Miten pidämme huolta siitä, että kaikilla on samat mahdollisuudet tavoitella omaa hyvää elämäänsä?”

Kysymyksen äärellä keskusteltiin ihmisten perustarpeista, perheiden hyvinvoinnista, toimeentulosta ja turvallisuudesta. Hyvän elämän todettiin tarkoittavan muun muassa työtä tai ainakin jonkinlaista toimeentulon mahdollisuutta – esimerkiksi perustuloa. Ihmiset kuvasivat omia kokemuksiaan työnsaannin hankaluudesta. Keskustelussa toivottiin, että työllistymisen tuki ei olisi näennäistä ”korinpunontaa”.

Osallisuuden ja kuulumisen tunteen tärkeydestä oltiin keskusteluissa yhtä mieltä, samoin kuin siitä, että tällä hetkellä Suomessa hyvä ei jakaudu tasaisesti. Positiivisten muutosten aikaansaamiseksi asennemuutosta ja innovatiivisuutta peräänkuulutettiin sekä työelämään että koulutukseen. Suosituimmaksi ehdotukseksi äänestyksessä nousi: ”Kaikilla on tasavertaiset mahdollisuudet yhteiskunnassa.”

Toinen kysymys kuului: ”Kuinka voimme toimia juuri nyt niin, että tulevat sukupolvet voivat hyvin?”

Kysymyksen äärellä jatkui keskustelu perustulosta tai kansalaispalkasta yhtenä ratkaisuna muuttuneeseen työelämään. Lisäksi puhuttiin luonnosta huolehtimisen tärkeydestä, muun muassa ilmastonmuutoksen torjumisen kautta. Osansa keskustelussa sai myös syrjäytymisen estäminen ja yhteisöllisyyden vahvistaminen. Ratkaisuksi keskustelijat valitsivat ideoistaan laajan ehdotuksen, jossa keskeisinä toimijoina näyttäytyivät koulu ja kasvatustajat: ”Vaadimme, että lapsille ja nuorille opetetaan kansalaistaitoja sekä ympäristökasvatusta, jotta he oppivat arvostamaan luontoa ja selviytymään perusarjesta.”

Kolmanneksi kysyttiin: ”Mitä konkreettista voimme tehdä nyt omalla alueellamme, omassa kunnassamme, jotta kaikilla olisi hyvä elää seuraavan sadan vuoden aikana?”

Paikallistasolla tärkeimmiksi teemoiksi keskusteluissa nousivat kaupungin elinkeinoelämä, kaupunkisuunnittelu, kaikkien mukaan ottaminen ja huoli lapsiperheiden asemasta. Elinkeinoelämään toivottiin otettavan mallia Vaasasta. Kaupungin puolelta toivottiin aktiivista otetta me-hengen ja yhteisöllisyyden luomiseksi – yhteisten tilojen käyttöön voitaisiin palkata työntekijäkin. Perheiden aseman nähtiin paranevan työelämän tasa-arvoa parantamalla, työaikahelpotuksilla sekä kotikasvatuksen arvonnousulla. Äänestyksessä suurimman suosion paikallisen tulevaisuuden ratkaisemiseksi sai päättäjien ja asukkaiden välistä vuorovaikutusta virkistävä ehdotus: ”Myönteinen kanssakäyminen kunnan asukkaiden ja päätöksentekijöiden kesken.”

Askeleita eteenpäin

Keskustelujen ehdotuksia voi kehittää omissa yhteisöissä, omassa kunnassa, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti. Paikalliset ideat toimitetaan kunkin keskustelupaikkakunnan päättäjille. Keskustelut kootaan väliraportiksi ja esitellään kesällä 2017 SuomiAreenalla Porissa.

Osalla paikkakunnista nuorisovaltuustot jatkavat ehdotusten kehittämistä. He esittävät näkemyksensä Suomen askeleista tulevaisuuteen valitsemallaan menetelmällä esimerkiksi taidenäyttelyn, näytelmän tai paneelin muodossa.

Keskusteluista koostettuja väittämiä ja ehdotuksia voi äänestää osoitteessa 100askelta.fi. Verkosta löytyvät myös koko Suomen kattaneen keskustelutarjan tulokset.

Sosiaalisessa mediassa keskustelu jatkuu eri kanavissa aihetunnisteella **#100askelta**

facebook.com/100askelta

twitter.com/100askelta

instagram.com/100askelta

Kaikki Seinäjoen keskustelun ratkaisuehdotukset

1. Miten pidämme huolta siitä, että kaikilla on samat mahdollisuudet tavoitella omaa hyvää elämäänsä?

- Kaikilla on tasavertaiset mahdollisuudet yhteiskunnassa.
- Työllistymisen byrokratian purkaminen ja työllistymisen helpottaminen.
- Yksilön on kannettava oma vastuunsa, yhteisö, eli yhteiskunta tai koulu, tukee häntä tässä.
- Yhteisöllisyyttä pyrittävä lisäämään monin eri tavoin. Esimerkiksi huolehtimalla siitä, että jokaisella on harrastus, jonka kautta toimii ryhmässä.
- Huolehdittava, että työtä on jokaisella.
- Yritykset yhteistyöhän kannustinloukkujen purkamiseksi.
- Yhteiskuntajärjestelmän muutos taloudellisesta painotuksesta välittämisen taitoihin koulutusmuutoksen avulla.

2. Kuinka voimme toimia juuri nyt niin, että tulevat sukupolvet voivat hyvin?

- Vaadimme, että lapsille ja nuorille opetetaan kansalaistaitoja sekä ympäristökasvatusta, jotta he oppivat arvostamaan luontoa ja selviytymään perusarjesta.
- Olemalla vastuullinen kuluttaja.
- Turvataan puhtaan luonnon säilyminen ja ihmisten mahdollisuudet hyötyä siitä taloudellisesti ja henkisesti.
- Koko kulutus- ja tuotantoprosessi on muotoiltava uudestaan, niin, että hukkatuotanto loppuu, kuten luontokin toimii.
- Asetetaan kaikessa päätöksenteossa kirkaaksi tavoitteeksi hyvä elämä.
- Kun arvostetaan henkisiä arvoja, kulutus vähenee.

3. Mitä konkreettista voimme tehdä nyt omalla alueellamme, omassa kunnassamme, jotta kaikilla olisi hyvä elää seuraavan sadan vuoden aikana?

- Myönteinen kanssakäyminen kunnan asukkaiden ja päätöksentekijöiden kesken.
- Organisoidaan avoimia kerhoja, joissa eri-ikäiset kohtaavat.
- Palvelut helposti saatavilla kaikille Seinäjoen alueella tasapuolisesti. Kulttuuribussi avuksi: sieltä voisi löytyä muitakin palveluita pyörien päällä.
- Asukkaiden ja ihmisten näköinen kaupunkikeskusta, josta päätösvalta pois rakennusfirmoilta; moniammatillinen yhdyskuntasuunnittelu.
- Yhteisten tilojen käyttö organisoidumpaa, mahdollisesti palkattu vetäjä.
- Perheen ja lapsenkasvatuksen arvostaminen myös kotona. Asetetaan työpaikan ja uran yliarvostuksen edelle. Eli poliittisia päätöksiä lapsiperheen sosiaaliturvan joustavoittamiseksi: perheen tukitoimet eläkejärjestelmä, työaikajoustavuus.
- Osallistetaan ja kannustetaan luovaan hulluuteen.

100 ASKELTA SUOMEN TULEVAISUUTEEN

Sivistyksen puolustaja

Kansanvalistusseura järjesti kansalaiskeskustelut osana Suomen itsenäisyyden juhlavuoden hanketta *100 askelta Suomen tulevaisuuteen*. Kaikkien aikojen kansalaiskeskustelussa pohdittiin, mitä pitäisi tehdä, jotta Suomessa olisi hyvä elää sadan vuoden kuluttua. Hankkeen rahoittivat Kansanvalistusseura, Valtioneuvoston kanslian Suomi 100 -ohjelma, Alfred Kordelinin säätiö, Svenska Kulturfonden, Suomalais-ruotsalainen kulttuurirahasto ja ulkoministeriön Eurooppatiedotus.

Kansanvalistusseura on vuodesta 1874 puolustanut sivistystä yhteiskunnan tärkeimpänä arvona. Sivistys tuottaa taitoja elää toisia ja ympäristöä kunnioittaen ja luo edellytyksiä aktiiviselle kansalaisuudelle. Aikuiskoulutuksen asiantuntijana, kouluttajana ja palvelujen tuottajana Kansanvalistusseura edistää jokaisen oikeutta elinikäiseen oppimiseen.

kvs.fi

Keskustelutarjaa toteuttamassa oli lukuisia kansalaisopistoja, korkeakouluja ja kansalaisjärjestöjä eri puolilta Suomea ja ulkosuomalaisten parista:

Kansalaisopistojen liitto KoL
Suomen Nuorisovaltuustojen liitto Nuva ry.
Suomi-Seura
Linnalan opisto
Helsingin työväenopisto
Ahjolan kansalaisopisto
Jyväskylän kansalaisopisto
Vaasan työväenopisto
Ranuan kansalaisopisto
Lapuan kansalaisopisto
Soisalo-opisto
Järvilakeuden kansalaisopisto
Leader Aisapari
Nurmijärven opisto
Porvoon kansalaisopisto
Keravan opisto
Turun suomenkielinen työväenopisto
Puumalan kansalaisopisto
Kurikan kansalaisopisto

Rauman kansalaisopisto
Pieksämäen seutuopisto
Kouvolan kansalaisopisto
Sofia-opisto Fuengirola
Kuopion kansalaisopisto
Seinäjoen kansalaisopisto
Kaukametsän opisto
Espoon työväenopisto
Järvi-Pohjanmaan kansalaisopisto
Mäntsälän kansalaisopisto
Itä-Suomen yliopisto
Joensuun seudun kansalaisopisto
Lapin ammattikorkeakoulu
SFV studiecetralen
Ranuan kansalaisopisto
Keravan opisto
Sotkamon kansalaisopisto
Osuuskunta Törmäämö
Bildningsalliansen